

Blos-Jáni Melinda

Vizuális kultúra (Kortárs filmelmélet 1.)

Feladatok:

- az órákon való aktív részvétel
- 2 szemináriumi téma bemutatása
- 2 rövid esszé, elemzés megírása:

1. Válassz ki egy családi fotót, ami tetszik a fortepan.hu oldalról. (Fontos, hogy ez legyen az első lépés). Ezt követően nézd meg, hogy a te családod fotóalbumjában van-e ehhez hasonló beállítás. A két kép kapcsán le kell írnod azt, hogy szerinted miként szól a látásról, láttatásról, családról a régi fotó és a saját családi fotó. Illetve térj ki a régi és az újabb fotó közti különbségekre.

2. Nézz meg egy fotó- vagy kéпкиállítást. Röviden mutasd be a kiállítást, vedd számba a megjelenített témákat (nem árt megszámolni a képeket pl.). A fotósnak milyen megközelítéséről árulkodnak a képek témái? Hát a fényképezőgép használata hogyan befolyásolja a téma megmutatását? A képek térben való elhelyezése milyen értelmezést hoz létre, hogyan irányítja a néző figyelmét? Min 2. oldal. + 1 fotó, ami szerinted megfelelő módon illusztrálja a kiállítást, annak jellegét, kiválaszthatsz egy szerinted reprezentatívabb képet.

Választani lehet:

- **Alessandro Galantucci: *Walk in the Night***, Ecsetgyár, március 26-ig tart nyitva. (ahány helyen hirdetik, annyiféle nyitvatartást tüntetnek fel). Közös látogatás.

<http://fabricadepensule.ro/events/alessandro-galantucci-plimbare-in-noapte/>

<http://www.bazis.ro/GALLERY%20BAZIS/Alessandro%20GALANTUCCI%2005%2003%202015/Alessandro%20GALANTUCCI%2005%2003%202015.html>

- **Clujul merită kiállítás az Andrei Șaguna utcában** (a Széchenyi térhez közeli sétáló utca a Malom árok partján, helyenként azt írják, hogy március 15 körül, nincs még meghirdetve a pontos időpont) <http://www.cluj2015.eu/events/657-photo-romania-spring-academy.html>

- a **2015-ös Photo Romania fesztivál kiállításai**: május 14–25. között. <http://ziarulfaclia.ro/festivalul-photo-romania-2015-cluj-napoca-editie-aniversara-cu-evenimente-in-premiera/> (ennek az a hátránya, hogy túl későn kezdődik, kevés időtök lesz megnézni és írni is róla)

Kollokvium/vizsgaalkalom: a félév utolsó óráján minden diák példát keres a látás működésének szemléltetésére. „Show and tell” – játék formájában: válassz ki egy tárgyat és mutasd be úgy, hogy demonstrálni tudjad a hétköznapi látást/vizuális kultúrát egy olyan valaki számára, aki nem tudhatja, hogy az miből áll. (ötlet: a tárgy lehet vmilyen látásmódhoz kapcsolódó technológia, de olyan tárgy is, amit sokat nézünk)

1. A témák megbeszélése.

Filmnézés: Arnold, Andrea: *Red Road* (2006)

2. A vizuális kultúra elméleti megközelítései

Mirzoeff, Nicholas: Mi a vizuális kultúra? (Ford. Horányi A.) *Ex Symposion* (32–33): 27–32.
<http://www.exsymposion.hu/cikk/952>

Mitchell, W. J. T.(2004): A látást megmutatni. A vizuális kultúra kritikája. (Ford. Beck A.) *Enigma* 11. (41): 17–30.

David Novitz: Kép-aktusok. In Horányi Özséb (szerk.): *A sokarcú kép*.

3. A vizuális kultúra elméleti megközelítései

Szituációs játék.

Belting, Hans (2008): *Kép, médium, test: az ikonológia új megközelítésben*.

<http://apertura.hu/2008/osz/belting>

4. A korai mozi és a vizuális kultúra:

március 10. – Hevesi Zoltan, Hegyi Andor.

Tom GUNNING: Az attrakció mozija. A korai film és az avantgárd. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, 2004. 292–304.

GAUDREAULT, André–MARION, Philippe. 2002. The Cinema as a Model for the Genealogy of Media. *Convergence*, 8 (12). 12–18.

Scott BUKATMAN: A látvány, az attrakciók és a vizuális élvezet. In *Narratívák 10. Az attrakciótól a narrációig*. Budapest, Kijarat, 2011. 143–158.

GRANASZTÓI Péter: Tömegszórakozás a Városligetben – a Vurstli. *Budapesti Negyed*, 1997/2-3. szám <http://epa.oszk.hu/00000/00003/00014/granaszt.htm>

KARINTHY Frigyes: A mozgófénykép metafizikája. *Nyugat*, 1909/12.
<http://epa.oszk.hu/00000/00022/00034/00829.htm>

Ajánlott:

BRESZTOVSZKY Ernő: A mozi. *Nyugat*, 1908. 18. szám.
<http://epa.oszk.hu/00000/00022/00017/00366.htm>

MARGITHÁZI Beja. 2012. “Last night I was in the Kingdom of Shadows...” The Role of Body and Senses in Various “First Contact” Narratives. *Apertúra*. Open access journal:
<http://uj.apertura.hu/2012/osz/margithazi-the-role-of-body-and-senses/>

Elizabeth COWIE: The Spectacle of Actuality. In *Collecting Visible Evidence*

Tom GUNNING: Embarrassing Evidence: The Detective Camera and Documentary Impulse. In *Collecting Visible Evidence*

Böngészhető még: KOLTA Magdolna: *A fotográfiai látás kultúrtörténete*. Magyar Fotográfiai Múzeum, 2003.

<http://www.fotoklikk.hu/sites/default/files/fm/kepmutogatok/index.html>

5. A kép és dokumentumérték: a portré, az emberkép és a médiumai (családi fotók, portréfotótól a selfie-ig)

március 17. – Ilyés Zsolt, Gál Emőke, Nagy Anita

HANS BELTING: Címer és portré. In *Kép-antropológia. Képtudományi vázlatok*. Kijarat kiadó. 2003. 133–165.

SUSAN SONTAG: “Platón barlangjában”. In: *A fényképezésről*. Budapest 1999. 7–32.

KUNT ERNŐ: A fénykép a parasztság életében. In *Az antropológia keresése. Válogatott tanulmányok*. 43–58. http://www.unimiskolc.hu/~btkvat/doc/pub/konyvek/kunt_erno_valogatott_tanulmanyok.pdf

MENDELSON, A. L. AND Z. PAPACHARISSI (2010). Look at us: Collective narcissism in college student Facebook photo galleries. In: *A Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites*. Routledge.
tiger.uic.edu/~zizi/Site/Research_files/Look%20at%20meAMZP.pdf

BROOKE WENDT: *The Allure of the Selfie. Instagram and the New Self Portrait*. Network Notebooks, 2014. 19–44.

Ajánlott:

SAS ISTVÁN: Az üzenet te vagy!

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_03_osz/02_visszabeszelojep_uzenet/

Tatjana Milivojević, Ivana Ercegovac: *Selfie or Virtual Mirror to New Narcissus*. 2014.

Dinah McClintock: Review: "Selfie" suggests digital technology puts a new spin on tradition of self-portraiture. <http://www.artsatl.com/2014/07/review-selfie-chastain-arts-center/>

Manolo Farci, Mario Orefice: *When Politicians Go Beyond Politics. Hybrid Content Analysis of the Most Popular Politicians' Selfies on Twitter*. 2015.

Szeghalmi Veronika: A képmás polgári jogi védelme

http://www.mediakutato.hu/cikk/2014_01_tavaszi/04_kepmas_ptk_europa.pdf

Buzás Andrea: Az utolsó bejegyzés: gyázmunka és digitális hagyaték a közösségi médiában.

http://www.mediakutato.hu/cikk/2012_04_tel/02_digitalis_hagyatek/

Horányi Attila

6. Kép és etikai dimenzió (politics of images)

március 24. – Bodor Timea, Lakatos Mihály

Abu Ghraib-eset: Errol Morris: *Standard Operating Procedure* (2008)

SUSAN SONTAG: Regarding the Torture of Others. *New York Times Magazine*. 23. 05. 2004.

<http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic1195064.files/14.%20Sontag%20Regarding%20the%20Torture%20of%20Others.pdf>

BEN COSGROVE: *Behind the Picture: The Photo That Changed the Face of AIDS* (Therese Frare: *David Kirby on Deathbed* (1990)). Nézzetek utána a Peta-sorozatnak is!

<http://life.time.com/culture/world-aids-day-david-kirby-deathbed-photo-ohio-1990/#1>

A Benetton reklámok kapcsán belenézhetek: OLIVIERO TOSCANI: *Reklám, te mosolygó hulla*. 1999 c. könyvébe (megvan a könyvtárban).

RINEKE DIJKSTRA fotói: <http://www.artesmagazine.com/2013/09/14291/>

MARC BOHR blogbejegyzése: <http://visualcultureblog.com/2012/05/breaking-the-image-of-mother-and-child/>

JAY RUBY: *The Ethics of Image Making*. (pdf)

Ajánlott:

Jászberényi József: Az „öregek” nem is léteznek?

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_03_osz/03_oreg_idos_reklam/

Lisa Henderson: *Access and Consent in Public Photography* (pdf)

Gillian Rose: *Ethics and Visual Research Methods*

7. Kép és dokumentumérték: miről árulkodnak a sajtófotók?

Március 31. – Fodor Tünde, Gál Emőke, Ilyés Zsolt

LUTZ, Catherine–COLLINS, Jane. 1994. The Photograph as an Intersection of Gazes. The Example of National Geographic. In: Taylor, Lucien (ed.): *Visualizing Theory. Selected Essays from V.A.R. 1990–1994*. Routledge, New York and London. 363–384.

TASNÁDI RÓBERT: Miről szólnak a képek?

http://www.mediakutato.hu/cikk/2012_04_tel/08_mirol_szolnak_a_kepek/

VITÉZ FERENC: Hazudik-e a sajtófotó?

http://www.mediakutato.hu/cikk/2012_02_nyar/01_hazudik_e_a_sajtofoto/

SÁGVÁRI BENCE – PILLÓK PÉTER – GALÁCZ ANNA: Az erőszak képei a magyar médiában

http://www.mediakutato.hu/cikk/2007_03_osz/04_eroszak_media/

Ötletek példákra:

Robert Capa: A milicista halála – utánanézni a különböző értelmezéseinek!

King of the underground - brit fotósorozat a bukaresti csatornák királyáról

<http://casajurnalistului.ro/bruce-lee-regele-canalelor/>

<http://www.channel4.com/news/romania-tunnels-bucharest-orphans-photo>

Egyed Ufó Zoltán fotóriportjai és a fogadtatása (<http://www.borbolycsaba.ro/blog/arvizi-kar-vagy-sumakolas/>)

<http://visualcultureblog.com/2015/01/deconstructing-the-photograph-of-world-leaders-at-the-paris-march/>

<http://visualcultureblog.com/2011/05/deconstructing-the-situation-room-photograph/#comment-12508>

<https://visualmethodculture.wordpress.com/2011/05/21/reading-the-situation-room-photograph/>

Elemzésmodellek további példákkal:

<http://visualcultureblog.com/2011/01/photojournalism-ethics-and-a-trail-of-blood/>

<http://visualcultureblog.com/2011/01/photojournalism-ethics-and-the-afterlife-of-a-photograph/>

Argejő Éva: Munkácsi Márton, a „magyar származású” fotóriporter

http://www.mediakutato.hu/cikk/2012_02_nyar/02_munkacsi_marton/

Fekete Bálint: A Horthy-kori filmhíradók kutatása

http://www.mediakutato.hu/cikk/2014_04_tel/02_horthy_filmhirado.pdf

Tasnádi Kata: Sajtó és fotó a sajtófotó előtt

http://www.mediakutato.hu/cikk/2014_04_tel/04_sajto_es_foto_1880.pdf

8. A város mint kép. A turizmus és a vizualitás.

Április 14. – Hevesi Zoltán, Kuri Ákos, Hegyi Andor

GELENCSÉR GÁBOR: A film városa, a város filmje. In: N. Kovács Tímea, Böhm Gábor, Mester Tibor (szerk.): *Terek és szövegek. Újabb perspektívák a városkutatásban*. Kijárat, Budapest, 2005.

ROSEMARY HAWKER (2013) Repopulating the Street: Contemporary Photography and Urban Experience. *History of Photography*, 37:(3), 341–352. (pdf)

KATONA ÉVA: *Térkép e táj*

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_02_nyar/07_google_earth_terkepeszet/

CSILLAG GÁBOR: Képek és képtelenségek. In *Helyeink, tárgyaink, képeink*. (fénymásolat, pdf)

GAYER ZOLTÁN: Fényképaktusok. Amatőrképek a rendszerváltás előtt és után. *Replika* 33-34. 1998, 87–102. (pdf)

MICHEL DE CERTEAU: Séta a városban. In *Vizuális kommunikáció szöveggyűjtemény*. Typotex 2010, 355–366.

Andrei Niculescu fotóiról: <http://vizualisszociologia.blogspot.ro/2014/12/ruhak-es-rancok-kolozsvar-retegzodese.html>

További példák, ötletek:

Brassai, André Kertész fotóalbumjai Párizsról

<http://www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/43688-ilyen-az-elet-a-bukaresti-garzonokban-galeria>

Virtuális városséták.

Walter Benjamin, “Paris, Capital of the Nineteenth Century”

9. Az amatőr film mint a történelem eszköze (under construction)

április 21. – LAKATOS Mihály, Száva Hunor

A Zapruder film és története, Oliver Stone: *JFK*

A Rodney King-videó és értelmezései

A román forradalom és a tévé: Harun Farocki – Andrei Ujică: *Videogramme Einer Revolution*

Slavoj Žižek, “Welcome to the Desert of the Real”

David Lubin, Shooting Kennedy (excerpt)

Andrew Hoskins, “Television and the Collapse of Memory”

Marianne Hirsch, “I Took Pictures”

Kari Anden-Papadopoulos, “The Trauma of Representation”

Vince Carducci: *9/11 and the Visual Culture of Disaster*

<http://www.publicseminar.org/2015/01/911-and-the-visual-culture-of-disaster/#.VSWiUiYj-So>

10. A kép mint az emlékezés eszköze: nyilvános megemlékezések (under construction)

április 28. - Fábián Andor, Száva Hunor

Holocaust-képek, filmek vagy 56-os forradalommal foglalkozó képek

Lenzmann: *Shoah*

Marianne Hirsch

Dana Heller, *The Selling of 9/11* (excerpts)

Erica Rand, *The Ellis Island Snow Globe* (excerpt)

Marita Sturken, *Tourists of History* (excerpt)

Barbie Zelizer: *Visual Culture and the Holocaust*

Miriam Hansen, "Schindler's List is not Shoah" (in Zelizer, *Visual Culture and the Holocaust*)

Boros Géza: Eltemetett képek. Fotóhasználat az 1956-os forradalom emlékkultuszában

<http://mozgovilag.com/?p=2461>

Stóhr Lóránt: Feltépett sebek http://www.mediakutato.hu/cikk/2011_03_osz/07_feltepett_sebek/

Rose, G. (2010). Ch. 6. Family photos going public & Ch. 7 The politics of sentiment. In: *Doing Family Photography: The Domestic, The Public and The Politics of Sentiment*. Farnham, UK, Ashgate: 75-106.

Elképesztően becsapták az embereket, és ők elképesztően vágyták a becsapást"

Pódiumbeszélgetés a Fény-képek gyermekeinknek című dokumentumfilmről

http://www.mediakutato.hu/cikk/2014_04_tel/01_holokausz_feny_kepek_gyermekeimnek_tarsasut_azas.pdf

11. A kép és az identitás: meleg filmek (under construction)

április 28. – Bodor Timea, Gergely Zita

Jonathan Caouette: *Tarnation*

Murai András – Tóth Eszter Zsófia: Magánörömök, közállapotok

http://www.mediakutato.hu/cikk/2011_02_nyar/01_maganoromok_kozallapotok/

Berta Zsóka: A leszbikus nő mint a nemzeti traumák megtestesülése

Metropolis 2013/3 <http://metropolis.org.hu/?pid=16&aid=489>

Kultúrház 2007: <http://nava.hu/id/278386/>

Logan Sisley: *A férfi homoszexualitás megjelenítése a családi albumban* (Hétköznapi fiúk)

<http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre64/sisley.htm>

http://www.balkon.hu/balkon02_07-08/02suvecz.html

http://hvg.hu/kultura/20140211_tetszik_a_vilagnak_a_magyar_melegfilm

<http://prizmafolyoirat.com/2014/01/17/elvarasok-es-eloiteletek-vita-a-coming-outrol/>

<http://www.amazon.com/In-Different-Light-Identity-Practice/dp/087286300X>

<http://lajk.hu/2015/03/04/hatasos-video-bizonyitja-csokolozo-csontvazakkal-hogy-belul-mind-egyformak-vagyunk/>

12. A medikalizált test képei:

május 5. – Fodor Tünde, Nagy Anita, Gergely Zita

BOKOR ZSUZSA: *Testtörténetek. A nemzet és a nemi betegségek medikalizálása a két világháború közötti Kolozsváron*. ISPMN. 2014, 105–120.

FEKETE ILONA: Gombostűhegyen. Egy momentum az emberi szervek 18. századi ábrázolásában. In Kovács Éva – Orbán Jolán és Kasznár Veronika Katalin (szerk.): *Látás, tekintet, pillantás. A megfigyelő lehetőségei*. Gondolat, 2009. 238–251.

DRAPER, J. (2002). 'It was a real good show': the ultra sound scan, fathers and the power of visual knowledge. *Sociology of Health & Illness* 24 (6): 771–795.

SIMONE NATALE: The Invisible Made Visible. X-Rays as attraction and visual medium at the end of the nineteenth century. *Media History*, vol. 17. no. 4. 2011. 345–358.

AKIRA MIZUTA LIPPIT: Phenomenologies of the Surface: Radiation-Body-Image. In Jane M. Gaines– Michael Renov eds.: *Collecting Visible Evidence*. 1999. 65–84.

Ajánlott:

Stabile, Carol: Shooting the Mother: Fetal Photography and the Politics of Disappearance. In: *The Visible Woman: Imaging Technologies, Gender and Science*. Eds. Paula A. Treichler, Lisa Cartwright, and Constance Penley. New York: NYU Press, 1998. 171–197.
https://www.academia.edu/3958223/Shooting_the_mother_Fetal_photography_and_the_politics_of_disappearance

Császi Lajos: **Az egészségnevelés reprezentációja a médiában**

http://www.mediakutato.hu/cikk/2004_04_tel/01_az_egeszsegneveles_reprezentacioja/

13. Létezik-e digitális vizuális kultúra?

Május 12. – Fábián Andor, Szilágyi Kispista István, Kuri Ákos

GÁL LÁSZLÓ: *Bemutatjuk Románia legnépszerűbb magyar tinédzserét*
<http://eletmod.transindex.ro/?cikk=24980>

GÁL LÁSZLÓ: *Baróti Star Tv Sanyika: jóra akarom tanítani az embereket*

<http://vizualisszociologia.blogspot.ro/2014/09/a-facebook-buszra-varva.html>

KATHRIN PETERS – ANDREA SEIER: Homedance. Mediacy and Aesthetics of the Self on Youtube. In Pelle Snickars – Patrick Vonderau eds., *The Youtube Reader*. 187–204.
<http://www.youtubereader.com/images/youtubereader.pdf>

PATRICIA LANGE: Videos of Affinity on Youtube. In Pelle Snickars – Patrick Vonderau eds., *The Youtube Reader*. 228–247. <http://www.youtubereader.com/images/youtubereader.pdf>

DANAH BOYD: Do you See What I See?: Visibility of Practices through Social Media. *Supernova and Le Web*. San Francisco and Paris, 1 and 10 December 2009. (egy előadás rövid jegyzete)
<http://www.danah.org/papers/talks/2009/SupernovaLeWeb.html>

Ajánlott:

Tóth Anett: A 2008-as amerikai elnökválasztás és a YouTube

http://www.mediakutato.hu/cikk/2009_03_osz/06_obama_youtube/

Fehér Katalin: *A virtuális valóság és az új média generációja*

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_01_tavasz/06_virtualis_valosag_uj_media/

14. Kollokvium. Május 19.

Kiszuperálva:

A kép mint az emlékezés eszköze: privát emlékezés,

Sally Mann: *Közvetlen család* (1984-1991)

Andrew Farecki: *Capturing the Friedmans*

Anette Kuhn: *Family Secrets: Acts of Memory and Imagination*

Jose van Dijck: *Mediated Memories in the Digital Age*

SC3223: VISUAL CULTURE 1: SEEING AND REPRESENTING

Hughes, R. (2003). "The abject artefacts of memory: photographs from Cambodia's genocide." *Media, Culture & Society* 25(1): 23-44.

Ruby, J. (2000). Speaking for, speaking about, speaking with, or speaking alongside.

In: *Picturing Culture: Explorations of Film & Anthropology*. Chicago & London, University of Chicago Press: 195-219.

Rose, G. (2010). Ch. 6, Family photos going public & Ch. 7 The politics of sentiment. In: *Doing Family Photography: The Domestic, The Public and The Politics of Sentiment*. Farnham, UK, Ashgate: 75-106.

Ultrasound and the Politics of Reproduction

Petchesky, R. P. (1987). "Fetal images: the power of visual culture in the politics of reproduction." *Feminist Studies* 13(2): 264-292.

Taylor, J. S. (2000). "Of Sonograms and Baby Prams: Prenatal Diagnosis, Pregnancy, and Consumption." *Feminist Studies* 26(2): 391-418.
Draper, J. (2002). "'It was a real good show': the ultra sound scan, fathers and the power of visual knowledge." *Sociology of Health & Illness* 24(6): 771-795.
Optional Reading Ivry, T. (2009). "The Ultrasonic Picture Show and the Politics of Threatened Life." *Medical Anthropology Quarterly* 23(3): 189 -211.

Salkin, Allen. "Party On, But No Tweets." *NY Times*. Aug. 7, 2009:
<http://www.nytimes.com/2009/08/09/fashion/09blogfree.html?ref=style>

Everyday Photographic Practices and the Performance of Self

Van House, N. A. (2009). "Collocated photo sharing, storytelling, and the performance of self." *International Journal of Human - Computer Studies* 67(12): 1073-1086.

Bibliográfia:

Photojournalism, Mass Media, and the Politics of Spectacle

Lyford, A. and C. Payne (2005). "Photojournalism, Mass Media and the Politics of Spectacle." *Visual Resources* 21(2): 119-129.

Debord, G. (2002 [1967]). Chapter 1: The Culmination of Separation. In: *The Society of the Spectacle*. Available through wikisource: http://en.wikisource.org/wiki/The_Society_of_the_Spectacle/Chapter_1

Sontag, S. (2004). *Regarding the Pain of Others*. London, Penguin: pp.1-35; 93-113.

Azoulay, A. (2008). *The Civil Contract of Photography*. New York, Zone Books: pp.85-93 and 105-27.

Sobchack, Vivian. *Electronic Media and Technoculture*. "The Scene of the Screen: Envisioning Cinematic and Electronic 'Presence.'" p.137-153.

Vanessa Schwartz, "Public Visits to the Morgue" (from *Spectacular Realities*)

Anne Friedberg, "The Passage from Arcade to Cinema"